

POSTANOWIENIE

Dnia 11 czerwca 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jerzy Kuźniar (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Jolanta Frańczak

SSN Józef Iwulski

w sprawie z protestu A. K.

przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej,
przy udziale:

1) Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej,

2) Prokuratora Generalnego,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 11 czerwca 2015 r.,

postanawia:

pozostawić protest bez dalszego biegu

UZASADNIENIE

Pismem z dnia 28 maja 2015 r., A. K. wniósł do Sądu Najwyższego protest wyborczy twierdząc, że w trakcie wyborów doszło do naruszenia przepisów Kodeksu wyborczego, które - w jego ocenie - wypełniają znamiona przestępstwa przeciwko wyborom.

Protestujący wskazał, że:

1. w trakcie kampanii wyborczej niektórzy kandydaci mieli do dyspozycji środki finansowe na kampanię wyborczą z budżetu Państwa, podczas gdy inni nie dysponowali takimi środkami, nadto kandydaci nie mieli równego dostępu do mediów i reklam,

2. zdarzały się przypadki wielokrotnego głosowania przez niektórych wyborców nie posiadających dowodu osobistego, którzy byli dopisywani do list wyborczych na podstawie zaświadczeń w związku z rzekomą wymianą dowodów osobistych,

3. występowały przypadki zorganizowanych głosowań przez ludzi bezdomnych, co sugeruje, że mogli być zmotywowani do głosowania na konkretnego kandydata,

4. osoby, które mieszkają i pracują w dużych miastach, a nie są tam zameldowane, nie mogły wziąć udziału w głosowaniu, ponieważ procedura dopisania na listę wyborczą jest bardzo uciążliwa,

5. kandydaci nie spełniali oczekiwań wyborców, gdyż przedstawiali nieatrakcyjne programy polityczne.

W odpowiedzi na protest, Państwowa Komisja Wyborcza wskazała, że przedstawione w proteście zarzuty co do (1) finansowania kampanii wyborczej części kandydatów z budżetu państwa i nierównego dostępu kandydatów do telewizji, (2) możliwości wielokrotnego głosowania na podstawie nowego dowodu osobistego czy (3) głosowania przez osoby bezdomne są bezzasadne, zaś wnoszący protest nie przedstawił dowodu ani nawet nie uprawdopodobnił, że miał miejsce chociaż jeden przypadek naruszenia prawa. Komitety, które mają zarejestrowanego kandydata, dysponują takim samym czasem antenowym na emisję nieodpłatnych audycji wyborczych, a do Państwowej Komisji Wyborczej nie dotarły żadne skargi komitetów wyborczych uczestniczących w wyborach w sprawie naruszenia przepisów, dotyczących tej materii. Dokumentem umożliwiającym stwierdzenie tożsamości, na podstawie którego obwodowa komisja wyborcza obowiązana jest wydać głosującemu kartę do głosowania, jest każdy dokument ze zdjęciem umożliwiający stwierdzenie tożsamości wyborcy, a nie tylko dowód osobisty. Zakres danych wyborców umieszczonych w spisie wyborców umożliwia bowiem stwierdzenie ich tożsamości bez konieczności urzędowego potwierdzenia w tym dokumencie adresu zameldowania, czy zamieszkania. Należy przy tym zauważyć, że również przed wprowadzeniem nowego wzoru dowodu osobistego, który nie zawiera informacji o adresie zameldowania, możliwe było przedłożenie obwodowej komisji wyborczej dokumentu niezawierającego takiej informacji, np.

paszportu. Rejestr wyborców jest stały, a nie prowadzony w związku z konkretnymi wyborami lub referendum, zaś przepisy Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej i Kodeksu wyborczego nie uzależniają prawa wybierania od posiadania przez daną osobę miejsca zamieszkania.

Natomiast zarzuty protestu co do (4) trudności w głosowaniu osób zamieszkałych w innym miejscu niż adres zameldowania czy też (5) oceny osób kandydujących w wyborach, nie spełniają wymogów określonych w art. 82 § 1 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. - Kodeks wyborczy (Dz.U. Nr 21, poz. 112, ze zm.), winny więc być pozostawione bez dalszego biegu.

Prokurator Generalny zajmując stanowisko wobec zarzutów protestu, wskazał, że część zarzutów sformułowanych w proteście wyborczym wniesionym przez A. K. dotyczy wprawdzie przebiegu głosowania, lecz zostały one sformułowane ogólnikowo, a na ich poparcie protestujący nie przedstawił, ani nie wskazał żadnych dowodów. Zgodnie z art. 321 § 3 Kodeksu wyborczego wnoszący protest powinien sformułować w nim konkretne zarzuty oraz przedstawić lub wskazać dowody pozwalające na weryfikację zasadności tych zarzutów. W związku z powyższym Prokurator Generalny wyraził pogląd, że przedmiotowy protest wyborczy, powinien zostać pozostawiony bez dalszego biegu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 129 ust. 2 Konstytucji RP wyborcy przysługuje prawo zgłoszenia do Sądu Najwyższego protestu przeciwko ważności wyboru Prezydenta Rzeczypospolitej na zasadach określonych w ustawie. Stosownie do art. 321 § 3 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. - Kodeks wyborczy, wnoszący protest powinien sformułować w nim zarzuty oraz przedstawić i wskazać dowody, na których je opiera. Protest przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, aby mógł być przedmiotem merytorycznego rozpatrzenia przez Sąd Najwyższy, musi spełniać wymogi przewidziane w art. 82 § 1 Kodeksu wyborczego, a więc zarzucać dopuszczenie się przestępstwa przeciwko wyborom określonego w rozdziale XXXI Kodeksu karnego, mającego wpływ na przebieg głosowania, ustalenie wyników głosowania lub wyników wyborów (takiego zarzutu protestujący nie sformułował)

lub naruszenie przepisów kodeksu dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów, mającego wpływ na wynik wyborów. Zarzuty wskazane w proteście w istocie nie dotyczą ani głosowania, ani ustalenia wyników głosowania, ani wyników wyborów, bowiem jako „przepisy dotyczące głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów” można traktować tylko przepisy regulujące formalne procedury, znajdujące zastosowanie do postępowania przed ustawowymi organami wyborczymi.

Zatem wniesiony protest oparty na wskazanym w nim zarzutach nie mieści się w zakresie i granicach protestu wyborczego, co oznacza, że nie spełniał on warunków do jego merytorycznego rozpoznania.

Z tych względów Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji na podstawie art. 322 § 1 Kodeksu wyborczego.